

Raadsvoorstel

Onderwerp:

Gemeentelijke bijdrage voor het verbeteren van het binnenklimaat van basisschool Bösdal

portefeuillehouder: Anouk Huijs

datum vergadering: 10 februari 2025

zaaknummer: 0889381898

Samenvatting

De temperatuur in basisschool Bösdal is structureel te hoog en er zijn in de bovenbouwlokalen regelmatig overschrijdingen gemeten van de door de GGD geadviseerde maximale CO2 waarden. De gebruikers van het schoolgebouw ervaren hierdoor klachten.

Kerobei heeft in beeld gebracht wat de noodzakelijke oplossingen, bijbehorende kosten en financiële mogelijkheden van het schoolbestuur zijn. Kerobei doet een beroep op de gemeente Beesel voor het financieren van het tekort.

Voorstel

Wij vragen uw raad:

1. De kosten voor het op orde brengen van het binnenklimaat bedragen € 496.100. Kerobei kan een bijdrage leveren van € 246.820. Wij vragen uw raad in te stemmen met het dekken van het tekort. Het gaat om een bedrag van € 249.280 (exclusief onvoorzien).
2. We houden rekening met een post onvoorzien van 10 % = € 49.610. Als deze post onvoorzien moet worden aangesproken dan is het voorstel hiervoor aanvullend nog 50 % bij te dragen met een maximum van € 24.805. De totale bijdrage van de gemeente komt dan uit op maximaal € 274.085.

	gemeente	Kerobei	
Bijdragen in geraamde kosten van €496.100	€ 249.280	€ 246.820 <i>Bijdrage MJOP: € 109.600</i> <i>Bijdrage uit exploitatievoordeel € 38.000</i> <i>Bijdrage uit Dumava: € 99.220</i>	€ 496.100
Bijdragen in evt. Onvoorziene kosten. We houden rekening met 10 % onvoorzien = € 49.610	€ 24.805	€ 24.805	€ 49.610
Totaal	€ 274.085	€ 271.625	€ 545.710

3. Bij een bijdrage van € 274.085 zijn de jaarlijkse kapitaallasten € 13.704. Het voorstel is deze (vanaf 2026) te dekken uit de structurele ruimte binnen het budget "Bijdrage gymonderwijs voorgezet onderwijs". Financieel verwerken we dit via de 1^e bestuursrapportage 2025.

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

De temperatuur in basisschool Bösdal is structureel te hoog en er zijn in de bovenbouwlokalen regelmatig overschrijdingen van de door de GGD geadviseerde maximale CO2 waarden. De gebruikers van het schoolgebouw ervaren hierdoor klachten. Kerobei heeft in beeld gebracht wat de noodzakelijke oplossingen, bijbehorende kosten en financiële mogelijkheden van het schoolbestuur zijn. Kerobei doet een beroep op de gemeente Beesel voor het financieren van het tekort. Dit vraagstuk is medio 2023 voor de eerste keer aangekaart bij de gemeente. Eerder waren er wel klachten maar deze waren lastig concreet te maken. Mede naar aanleiding van corona wordt het binnenklimaat strikter gemonitord en konden de waarden ook beter in beeld gebracht worden.

2. Doelstelling

Wij vragen uw raad een besluit te nemen over het leveren van een financiële bijdrage aan het op orde brengen van het binnenklimaat van basisschool Bösdal.

3. Uitgangssituatie

Kerobei heeft SORS adviesgroep in beeld laten brengen wat er nodig is om het binnenklimaat te verbeteren. Volantis, de oorspronkelijke installateur, heeft in opdracht van de gemeente Beesel een second opinion uitgevoerd. De bevindingen van beide partijen liggen in lijn met elkaar. Kort samengevat functioneren de luchtbehandeling en regeltechniek niet goed. De bestaande luchtbehandelingskast werkt niet meer naar behoren en is niet geschikt voor het adequaat oplossen van de temperatuur problemen in de school. De regeltechniek is verouderd en de aansturing werkt niet meer correct. Basisschool Bösdal is gebouwd in 2005. De afschrijvingstermijn van de luchtbehandeling is 25 jaar. De afschrijvingstermijn van de regeltechniek is 20 jaar (betreft afschrijvingstermijnen gehanteerd door Kerobei).

De GGD heeft de rapporten van SORS en Volantis bestudeerd. De GGD bevestigt dat de temperatuur beter geregeld moet worden en dat het CO2 gehalte beneden de 1000 ppm zou moeten liggen. Deze waarde wordt nu regelmatig overschreden.

4. Rol gemeente

Het onderhoud en in stand houden van het schoolgebouw is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. De noodzakelijke maatregelen gaan verder dan alleen onderhoud en in stand houden. In het raadsvoorstel van het IHP hebben we hierover het volgende gezegd:

Gezonde (school)gebouwen met een goed binnenklimaat stimuleren goed onderwijs en een goede werkomgeving. Het belang van een goed binnenklimaat is de afgelopen jaren, mede door COVID-19, nog duidelijker geworden. Een goed binnenklimaat heeft een wetenschappelijk bewezen positief effect op de leer- en ontwikkelprestaties en vermindert gezondheidsklachten. Gemeente en schoolbesturen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze ambitie te realiseren.

Voor investeringen in het binnenklimaat is ook een spanning aanwezig. Zowel gemeente als schoolbesturen ontvangen hiervoor geen aanvullende bekostiging. Beiden zien wel de noodzaak tot investeringen. Binnen het IHP wordt er bij bestaande gebouwen voor gekozen investeringen in binnenklimaat mee te nemen op natuurlijke momenten, zoals renovatie, grote onderhoudsinvesteringen of wanneer er vanuit Rijksoverheid dwingende maatregelen worden opgelegd. In basisschool Bösdal zijn de temperatuur en CO2 waarden zodanig dat het nodig is op kortere termijn het binnenklimaat te verbeteren.

5. Toelichting

De gebruikers van het gebouw ervaren de volgende klachten:

- De ruimtetemperatuur in het gebouw is te hoog. Bij een buitentemperatuur van 0-20 graden loopt de ruimtetemperatuur op tot 24 / 25 graden en ontstaan temperatuur klachten. Bij

buitentemperaturen boven de 25 graden zijn er ruimtetemperaturen boven de 30 graden. Dit komt vooral omdat intelligentie in de regeling ontbreekt. De temperatuur kan alleen handmatig met thermostaatkranen geregeld worden. Hierdoor loopt de temperatuur snel op als er een groep leerlingen binnen is. Deze temperatuur kan vervolgens niet meer naar beneden bijgesteld worden.

- Droge ogen, vanwege te lage luchtvochtigheid. Vanwege een hoge ruimtetemperatuur worden in de winter ramen opengezet. Er is dan veel verdamping en daardoor een lagere luchtvochtigheid.
- Kerobei stelt te hoge CO2 waarden vast in de bovenbouw lokalen. Hier komen waarden boven de 1000 ppm regelmatig voor. De GGD adviseert waarden in elk geval beneden de 1000 ppm te houden. In het IHP streven we bij nieuwbouw naar Frisse scholen klasse B. Daarbij wordt uitgegaan van waarden beneden de 950 ppm. Op dit moment is er geen sprake van nieuwbouw.
- Geen regelbare ruimtetemperatuur.

De klachten presenteren zich op veel momenten in het jaar. De situatie waarin buitentemperaturen boven de 25 graden of zelfs boven de 30 graden oplopen zijn schaarser, maar de impact is groot. Spring kinderopvang heeft aangegeven volgens het hitteprotocol op sommige momenten te moeten sluiten omdat de school onvoldoende verkoeling kan bieden bij tropische temperaturen. Om deze reden zijn er, in afwachting van een structurele oplossing, mobiele airco's geplaatst in de ruimten van Spring.

Beoordeling GGD

We hebben de GGD gevraagd de situatie te beoordelen. De GGD heeft hiervoor de rapporten van SORS en Volantis bestudeerd. De GGD bevestigt dat het belangrijk is de temperatuur beter te regelen en geeft aan dat de CO2 waarden beneden de 1000 ppm zouden moeten liggen.

De GGD geeft daarbij het volgende aan:

- De temperatuur om optimaal te presteren ligt tussen 20-22°C.
- Een aangename temperatuur in scholen ligt tussen 18-22°C.
- In de zomer mag de temperatuur wel wat hoger zijn, maar vanaf 26°C neemt de behaaglijkheid af en wordt het prestatievermogen minder.
- Langdurige blootstelling aan relatief hoge temperaturen (> 25°C) kan resulteren in uitdroging en (ernstige) gezondheidsproblemen, zoals hoofdpijn, (ongewone) vermoeidheid en duizeligheid. Echter, de mate waarin een bepaalde temperatuurbelasting effect heeft op de gezondheid hangt af van persoonlijke factoren.
- In de winter is het belangrijk de temperatuur 's nachts niet beneden de 15°C te laten komen. Bij lagere temperaturen kan vocht namelijk makkelijker neerslaan op ramen of in muren en plafonds trekken, waardoor vocht- of schimmelplekken kunnen ontstaan.

Jurisprudentie:

Verder blijkt uit jurisprudentie dat de temperatuur in de kinderopvang beneden de 25 graden zou moeten liggen. Indien de temperatuur daarboven komt, moeten organisaties maatregelen nemen zodat de temperatuur niet hoger wordt dan 25 graden Celsius, of anderszins moet worden aangetoond dat alle mogelijke maatregelen zijn genomen om de aangegeven maximale temperatuur te benaderen.

Oplossing

De oplossingen voor het op orde brengen van het binnenklimaat (CO2 en temperatuur) zijn:

- Regeltechniek vervangen en een na-regeling per ruimte toevoegen.
- Vervangen van de luchtbehandelingskast (LBK).
- Luchtbehandeling met koelen en verwarmen.
- Aanbrengen van een geluidsscherm rond de luchtbehandelingskast.
- Zonekleppen in het gebouw aanbrengen (voor temperatuurregeling per zone).

Deze maatregelen bieden ook een goede basis voor eventuele toekomstige verduurzamingsmaatregelen.

Kosten

De totale kosten voor de bovengenoemde oplossing worden geraamd op € 496.100 inclusief btw, prijspeil 2024. Zie bijlage 2 voor een begroting van de kosten. Omdat het onderwijs betreft, is de BTW niet compensabel en dus een kostenpost. Aanvullend houden we rekening met 10 % onvoorzien (€ 49.610), onder andere vanwege het risico op prijsstijgingen in de installatiebranche. Daarmee komen de totale kosten uit op € 545.710.

Afweging verdeling kosten

Het onderhoud en in stand houden van het schoolgebouw is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

Ruimte-OK is een onafhankelijk landelijk kenniscentrum voor onderwijshuisvesting. De gemeente heeft afstemming gehad met Ruimte-OK over de vraag wanneer er sprake is van onderhoudskosten en wanneer er sprake is van investeringen waarvoor het investeringsverbod voor schoolbesturen geldt.

Ruimte-OK geeft grofweg de volgende denkrichting: onderhouden of vervangen van bestaande installaties valt onder onderhoud. Uit de bevindingen van SORS en Volantis blijkt dat het op orde brengen van het binnenklimaat meer vraagt dan onderhoud en vervangen van bestaande installaties. Het is nodig te gaan werken met een installatie die ook actief kan koelen en waarbij een meer nauwkeurige regeling mogelijk is. Voor investeringen in het op orde brengen van het binnenklimaat ontvangen zowel scholen als gemeente geen middelen. Beide zien wel de noodzaak tot investeren.

In de corona periode was er de SUVIS regeling (specifieke uitkering ventilatie scholen). Kerobei heeft geen beroep gedaan op de SUVIS regeling omdat het probleem en de oplossingen tijdens de laatste tranche van de regeling nog niet goed genoeg in beeld waren. Deze regeling is inmiddels beëindigd. Het was een rijks subsidieregeling voor verbetering van het binnenklimaat. De regeling was gebaseerd op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van rijk, gemeente en schoolbestuur voor binnenklimaat. Afgeleid van deze gedachte is een bijdrage van de gemeente niet ongewoon. Juridisch is dit echter een grijs gebied met zoals beschreven in het IHP een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Bijdrage Kerobei en verzoek aan de gemeente

We hebben meerdere gesprekken met Kerobei gehad. Hierin is gesproken over de het probleem, de oplossingen, de kosten en de maximale inzet die Kerobei kan leveren. Kerobei kan, rekening houdend met de regelgeving voor investeringen door schoolbesturen, € 246.820 bijdragen vanuit:

1. Het meerjaren onderhoudsplan (MJOP): € 109.600.
2. Vanuit een besparing in de exploitatiekosten doordat de nieuwe installatie zuiniger is: € 38.000.
3. Kerobei heeft de rijks subsidie Dumava (Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed) aangevraagd. Deze is toegekend omdat de nieuwe installatie energiezuiniger is. Het gaat om een bedrag van € 99.220 (20% van de geraamde kosten).

De totale kosten exclusief post onvoorzien zijn geraamd op € 496.100. De financiële inbreng van Kerobei komt uit op: € 246.820. Voor het tekort van € 249.280 doet het schoolbestuur een beroep op de gemeente Beesel.

Bijdrage in de post onvoorzien

Verder houden we aanvullend op het totaalbedrag van € 496.100 rekening met 10 % onvoorzien = € 49.160. Dit vanwege het risico op prijsstijgingen in de installatiebranche.

Wij stellen voor dat Kerobei en gemeente beide 50 % (€ 24.805) van de eventueel onvoorziene kosten voor hun rekening nemen. Als er sprake is van prijsstijgingen moet Kerobei het MJOP naar boven bijstellen. Om die reden kan Kerobei dan vanuit het MJOP ook ruimte maken voor een bijdrage van 50 % in de onvoorziene kosten. De totale bijdrage vanuit Kerobei komt daarmee uit op € 271.625 (€ 246.820 + € 24.805).

De totale bijdrage vanuit gemeente Beesel komt dan uit op een bedrag van maximaal € 274.085 (€ 249.280 + € 24.805).

Zie onderstaand overzicht voor de voorgestelde bijdragen van gemeente en Kerobei.

	Gemeente	kerobei	
Bijdrage in geraamde kosten van € 496.100	€ 249.280	€ 246.820 <i>Bijdrage MJOP: € 109.600</i> <i>Bijdrage uit exploitatievoordeel € 38.000</i> <i>Bijdrage uit Dumava: € 99.220</i>	€ 496.100
Bijdragen onvoorzien € 49.610	€ 24.805	€ 24.805	€ 49.610
Totaal	€ 274.085	€ 271.625	€ 545.710

Voorstel aan uw raad

Wij stellen uw raad voor bovenstaande bijdragen, € 249.280 (tekort) + € 24.805 (50 % van de post onvoorzien) te verlenen op grond van de volgende argumenten:

- Het belang van een goed binnenklimaat in het schoolgebouw,
- Omdat Kerobei zelf vanuit het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP), besparing in de exploitatiekosten en Dumava subsidie ongeveer 50 % van de kosten kan dekken en
- Vanwege de spanning in de financiële mogelijkheden van schoolbesturen en gemeenten als het gaat om het op orde brengen van het binnenklimaat. Om die reden is een gezamenlijke financiering door schoolbestuur en gemeente passend.

Juridische, - en financiële gevolgen en risico's

- Financieel
Conform het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)" mogen we deze bijdrage activeren en in een aantal jaren afschrijven. Voor het bepalen van de afschrijvingstermijn hanteren we de afschrijvingstermijnen zoals die zijn opgenomen in de door de raad vastgestelde Nota Activa en Afschrijving. De totale kosten (incl. post onvoorzien) van € 545.710 hebben allemaal betrekking op de vervanging van de luchtbehandelingskast en aanpassingen die daar verband mee hebben. Hiervoor houden we een afschrijvingstermijn van 20 jaar aan. Op basis van deze afschrijvingstermijn komen de jaarlijkse kapitaallasten bij een gemeentelijke bijdrage van € 274.085 uit op een bedrag van € 13.704 per jaar.

Omdat de werkzaamheden in 2025 uitgevoerd zullen worden, hebben we vanaf 2026 de jaarlijkse kapitaallasten.

De jaarlijkse kapitaallasten kunnen we dekken uit de structurele ruimte binnen het budget "Bijdrage gymonderwijs voortgezet onderwijs". Binnen dit budget hebben we een structurele ruimte van € 19.000. Deze ruimte is ontstaan omdat we bij de ophoging van het budget, bij nieuwbouw van het Grescollege, rekening hebben gehouden met een groter aantal leerlingen. Daarbij is destijds echter geen rekening gehouden met het feit dat de bijdrage vanuit het Grescollege bij meer leerlingen ook groter is.

Via de eerste bestuursrapportage 2025 ramen we op het budget voor Bijdrage gymonderwijs voortgezet onderwijs structureel € 19.000 af. Op het budget voor kapitaallasten basisonderwijs ramen we vanaf 2026 voor een periode van 20 jaar €13.704 bij. Het restant komt ten gunste van de exploitatie.

Omdat we in 2025 nog geen kapitaallasten hebben komt het bedrag van € 19.000 voor 2025 volledig ten gunste van de exploitatie.

- b. Juridisch
We verstrekken de bijdrage in de vorm van een subsidie.
- c. Risico's
Langdurige blootstelling aan relatief hoge temperaturen (> 25°C) kan resulteren in gezondheidsproblemen.

6. Visie Blij in Beesel

Onderwijshuisvesting past binnen het thema Jong uit de toekomstvisie Blij in Beesel. Procesmatig past het binnen de thema's samenwerking en gemeente in gemeenschap.

7. Toegankelijkheid

n.v.t.

8. Duurzaamheid

De nieuwe installatie is meer energiezuinig. De Dumava subsidie is toegekend. De gekozen oplossing biedt een goede basis voor eventuele toekomstige verduurzamingsmaatregelen.

Bijlagen

1. Notitie van Kerobei met onderbouwing van het probleem, de kosten en financiële bijdrage van schoolbestuur.
2. begroting van de kosten.
3. rapport van SORS adviesgroep.
4. Rapport van Volantis.